

Projectplan
Streekplatform Kempen
01/08/2016 - 31/07/2019

Aanvraag ESF-oproep 354:
Versterkt Streekbeleid Vlaanderen

Inleiding

Dit document omvat het projectplan van het Streekplatform Kempen voor de periode 01/08/2016 tot en met 31/07/2019. Het omvat een verdere detaillering van het antwoord op vraag 6 van de ESF-oproep 354 Versterkt Streekbeleid Vlaanderen. Het projectplan bouwt verder op de structuur van het 'Streekpact 2013-2018: kansen creëren en krachten bundelen' en bestaat uit 5 pijlers en 1 annex. Ook de DYNAK-projecten zijn hierin opgenomen. Concreet zijn volgende actieprogramma's uitgewerkt:

- Ondernemen, innoveren en internationaliseren
- Leren en Werken
- Ruimte om te ondernemen en mobiliteit
- Welzijn en zorg
- Groene en duurzame Kempen
 - o Annex: Nucleair veilige Kempen

Deze aanpak mag niet de indruk wekken dat er verkokerd wordt gewerkt. Bijzondere aandacht gaat uit naar het leggen van slimme verbindingen tussen de verschillende pijlers.

Hoe is dit projectplan opgebouwd? In de eerste tabel (p. 6) vindt u een totaaloverzicht van het project. U kunt voor elke pijler terugvinden wie trekker is van het actieprogramma en dus verantwoordelijk is voor de coördinatie, de uitvoering en de rapportage van het actieprogramma. De trekkers zijn formeel partner in het ESF-project en komen in aanmerking voor subsidiëring conform de afspraken gemaakt in de begrotingsnota. Vervolgens kunt u lezen hoe de 'governance' of de beheersstructuur georganiseerd is. Voor elk pijler is er namelijk een kerngroep samengesteld die de uitvoering opvolgt en de terugkoppeling naar de Task Force voorbereidt. Tot slot vindt u een oplist van de acties die uitgewerkt zullen worden.

Het tweede luik (vanaf p. 9) omvat de gedetailleerde actieprogramma's per Streekpactpijler. Deze zijn uitgewerkt volgens het SMART-principe (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdsgebonden) en opgebouwd volgens een vast stramien:

	Uitdagingen
	Doelen
	Ambitie
	Projecten/acties
	Partners en aanpak
	Resultaten
	Planning
	Middelen/inzet team
	Monitoring
	Slimme combinaties met andere pijlers

De pijlers hebben een autonome werking. De nadruk ligt op actiegericht werken. De actieprogramma's bestaan uit streekprojecten, geen reguliere werking. De pijlers kunnen de Task Force van het Streekplatform Kempen gericht aanspreken met concrete vragen en vice versa. De Task Force volgt de uitvoering in globo op en zwingelt aan waar nodig. De Task Force organiseert de beleidsbeïnvloeding en belangenbehartiging. Zij werkt verbindend waar nodig.

Meer informatie over de uitvoering van het projectplan vindt u in de ESF-aanvraag.

Tot slot vindt u achteraan een afkortingenlijst.

Deel 2: Gedetailleerde actieprogramma's

Actieprogramma en governance Ondernemen, innoveren en internationaliseren

LUIK ECOSYSTEMEN

Trekker: Voka - Kamer van Koophandel Kempen

Uitdaging: de nieuwe economie is een ecosysteem

Technologie zet de wereld op zijn kop en concurrentie komt uit alle mogelijke hoeken van de wereld. Vroeger was het voor een bedrijf voldoende om zijn product/dienst te vernieuwen op basis van eigen Research & Development en de juiste samenwerkingen met kennisinstellingen/universiteiten. Dergelijke aanpak is niet langer voldoende en is zeker geen garantie tot succes. Open innovatie is nodig om in de toekomst de juiste producten en diensten te kunnen aanbieden aan klanten (vraaggericht). Maar dat vereist een grote wendbaarheid. De levenscyclus van een product wordt steeds korter en nieuwe technologie kan een markt heel snel op zijn kop zetten (disruptieve innovatie). Ondernemingen gaan daarom verbindingen aan met verschillende partners die over complementaire kennis en vaardigheden beschikken zodanig dat ze samen nieuwe oplossingen voor hun klanten kunnen realiseren. Ze doorbreken de grenzen van hun eigen bedrijf en ontwikkelen een ecosysteem dat nodig is om tegemoet te komen aan de verwachtingen van de klant.

Een ecosysteem omvat een waardeketen aan bedrijven, van los met elkaar verbonden deelnemers die van elkaar afhankelijk zijn. Via samenwerkingsovereenkomsten kunnen zij datgene wat ze individueel te bieden hebben, combineren tot een coherente, klantgerichte oplossing. Samenwerking kan bijvoorbeeld ontstaan met leveranciers, klanten, hogescholen, universiteiten, concurrenten, derden (Voka, FIT...). Het netwerk zorgt ervoor dat 1+1 meer is dan 2.

In de Kempen willen we, vertrekkende van de regionale competenties (sterktes van de streek), inzetten op de ontwikkeling van nieuwe ecosystemen of bestaande ecosystemen ondersteunen in hun groei. Dit als antwoord op de snel evoluerende maatschappij en economische wetmatigheden, zoals demografische evoluties (o.a. vergrijzing, vereenzaming – langer thuis wonen, betaalbaarheid gezondheidszorg, inclusie-armoedevraagstukken), streven naar een duurzame omgeving (schaarste aan grondstoffen (energie, materialen, water, voedsel...), digitale revolutie (o.a. big data), nieuwe business modellen, vraag naar gepersonaliseerde producten en diensten...

Goed werkende ecosystemen bieden niet enkel economische voordelen, maar ook voordelen op ecologisch en maatschappelijk vlak en individueel welzijn. Het zorgt voor verandering in elk van de 3 P's (people, planet, profit). Ecoysteeminnovatie zal leiden tot nieuwe jobcreatie en economische groei. Door een gericht actieplan 'Ecosystemen' uit te werken willen we een toonaangevende rol spelen en de Kempen internationaal op de kaart zetten.

Het actieplan 'Ecosystemen' werkt verder op de DYNAC-studie (Dynamisch actieplan Kempen) van Idea Consult (2014) en het DYNAC-economische koepel- en acceleratieprogramma (2015) dat de slimme specialisatieprojecten van de regio in beeld brengt. Het is een verdere concretisering van de Streekpactpijler 'Ondernemen, innoveren en internationaliseren' wat betreft de doelstelling 'Werken aan een duurzame industrie en kennisgedreven economie' en de acties i.v.m. de opmaak van roadmaps voor de Kempense unieke competenties (Streekpact p. 22-25). Waar in de DYNAC-studie en -programma eerder een push-benadering werd gehanteerd (vertrekkende van o.a. de

aanwezige knowhow in de kennisinstellingen), ligt het vertrekpunt nu bij de ondernemingen (pull-benadering – marktgerichte aanpak).

Governance

De streekpijler 'Ondernemen, innoveren en internationaliseren' - luik Ecosystemen wordt beheerd door Voka Kvk Kempen. Voka Kvk Kempen zal de werking van de KIR¹-plus faciliteren. Binnen deze werking wordt een Task Force Ecosystemen gevormd, gebaseerd op een triple/quadruple helix samenstelling (ondernemers, onderzoeksinstituten, overheid en consument):

- Voka
- Innovatiecentrum Antwerpen
- Onderzoeksinstituten
- Overheid als facilitator voor creatie ecosystemen
- Vertegenwoordiging van consumenten/gebruiker

Profiel van de deelnemers aan de Task Force Ecosystemen:

- experts in innovatie en strategisch denken, gericht op toegevoegde waarde voor de Kempen
- ervaring met werken in stakeholderlandschappen

Samenstelling van de Task Force Ecosystemen:

- Vaste deelnemers:
 - o Voka
 - o Innovatiecentrum
 - o vertegenwoordiger van VLAIO
 - o een vertegenwoordiger vanuit "gebruikersomgeving"
 - o een vertegenwoordiger van de onderzoeksinstituten
- Deelnemers vanuit de ecosystemen:
 - o de "leads" van de verschillende ecosystemenMet een maximum van 6 en een minstens evenredige vertegenwoordiging van het ondernemerschap
- Op uitnodiging:
 - o minstens 1 maal per jaar selectie van Captains of Industry in functie van gekozen thema
- Op uitnodiging:
 - o minstens 1 maal per jaar de vertegenwoordigers van alle onderzoeksinstituten in de Kempen

De Task Force Ecosystemen heeft tot doel het identificeren, creëren, faciliteren en implementeren van ecosystemen in de Kempen, alsook om aansluiting te vinden bij Vlaamse en internationale ecosysteeminitiatieven.

Dit betekent:

- Identificeren van nieuwe ecosystemen via bijvoorbeeld stakeholderoverleg binnen (nieuwe) sectoren
- Evalueren van nieuwe opportuniteiten voor ecosystemen
- Opzetten van de stakeholderplatformen van de verschillende ecosystemen
- Sturen van de werking in functie van doelstellingen en KPI's (kritieke prestatie-indicatoren)
- Samenwerking tussen de verschillende ecosystemen, best practices en lessons learned

¹ KIR: Kempense innovatieraad: het Innovatiecentrum Antwerpen, Voka Kempen, Etion Kempen, Thomas More Kempen, VITO, SCK, Innotek, SPK, Flanders DC, Agentschap Innoveren en Ondernemen en IOK maken deel uit van de KIR. Hun doel is bedrijven beter ondersteunen bij hun inspanningen om te innoveren.

- Algemene communicatie en profilering
- Regionale lobbying naar externe partners en beleidsmakers op het juiste niveau
- Faciliteren van de aansluiting bij initiatieven buiten de Kempen

De Task Force ecosystemen wordt geleid door Renilde Craps (Voka). Zij wordt 50% VTE ingezet om deze pijler te coördineren.

Op basis van de huidige inzichten zal er de komende drie jaren ingezet worden op volgende ecosystemen:

- digital profiling/augmented reality (opportuniteit)
- 3D Printing in de bouw (opportuniteit)
- insecten en bij uitbreiding biogebaseerde grondstoffen (nieuw)
- health & Care valley (nieuw)
- hoogtechnologische maakindustrie (groei)
- geothermie en warmtenetten (groei)
- logistiek (aansluiting bij bestaande clusters)

Dit is een illustratieve en niet-limitatieve lijst. Het is heel goed mogelijk dat ecosystemen zullen wegvallen en andere zullen bijkomen. Elk van de opgesomde ecosystemen hebben een verschillend maturiteitsniveau (cf. supra).

De keuze van de ecosystemen wordt bepaald door:

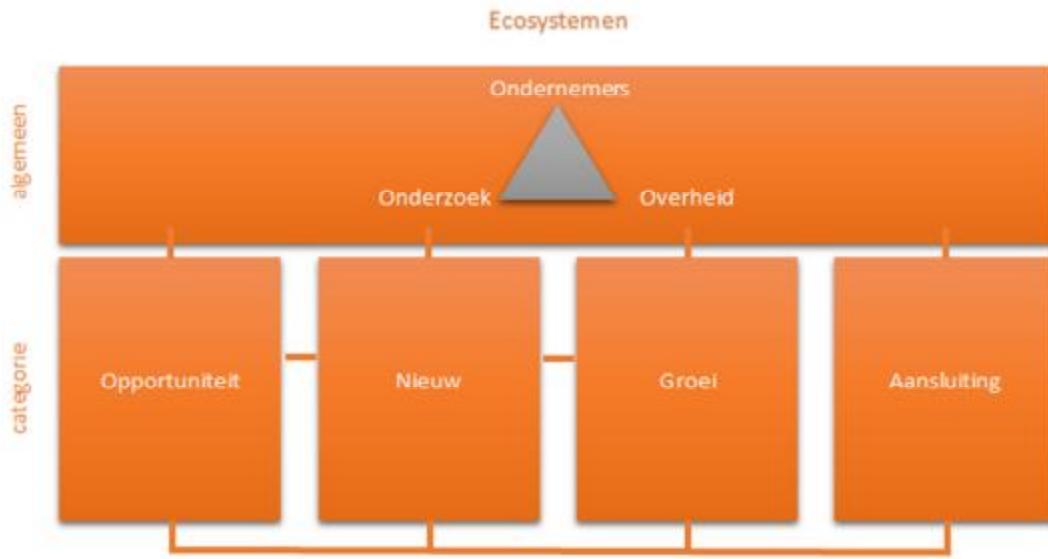
- algemene trends
- vragen en noden ondernemers
- korte en lange termijn opportuniteiten.

De governancestructuur en de verschillende acties zijn afhankelijk van de graad van ontwikkeling van de ecosystemen. We zien vier fases waarin ecosystemen zich kunnen bevinden:

- opportuniteit
- nieuw
- groei
- aansluiting bij bestaande ecosystemen

De aanpak is samengevat in onderstaande figuur.

Onderstaand wordt voor elk van de fasen (opportuiniteit, nieuw, groei, aansluiting) een voorbeeld uitgewerkt. De aanpak verschilt namelijk afhankelijk van het maturiteitsniveau.

ACTIECLUSTER 1: OPPORTUNITEIT VOOR EEN NIEUW ECOSYSTEEM

In deze actiecluster wordt het voorbeeld van digital profiling/augmented reality uitgewerkt. Een ander ecosysteem in opportuiniteitsfase is 3D-printing in de bouw.

1.1 Digital profiling/augmented reality

 <p>Uitdagingen</p>	<p>De grafische sector is in volle transformatie naar een digitale omgeving waarbij augmented reality (i.e. systeem dat reëel en virtueel combineert) de rode draad is. De spelers staan voor de uitdaging hiervoor “customised” oplossingen in de snel evoluerende markt aan te bieden (bv. digitale (speel)kaart, jeton met pop-up boodschap). In de regio zijn er toonaangevende grafische bedrijven die over unieke knowhow beschikken om een koploperrol te spelen.</p>
 <p>Projecten/acties</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Identificatie van de potentiële spelers in het ecosysteem • Organiseren van workshops om te komen tot gemeenschappelijke doelstellingen • Ontwikkelen van samenwerkingsprojecten als eerste invulling • Go/nogo beslissingen naar nieuw ecosysteem
 <p>Partners & aanpak</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Initiatiefnemers aangevuld met potentieel geïnteresseerden • Leading companies in de grafische sector, aangevuld met bedrijven uit andere sectoren (IT, creatieve, communicatie...) • Flexibel stakeholderlandschap in functie van de potentieel geïnteresseerden • Lead: Initiatiefnemer ondersteund door ondernemerschap

Resultaten en planning voor de actiecluster 'opportuniteiten voor nieuwe ecosystemen'

 <p>Resultaten</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Minimaal 1 maal per jaar een initiatief nemen met het oog op het identificeren van nieuwe opportuniteiten. Dit kan gaan over brainstormsessies over trends en ontwikkelingen waarbij diverse stakeholders worden samengebracht. • Per geïdentificeerde opportuniteit minstens één samenwerkingsverband opzetten.
 <p>Planning</p>	<p>2016: verkenning spelersveld, workshops om gemeenschappelijke doelstelling te bepalen, samenstellen stakeholderplatform, brainstorm trends en ontwikkelingen</p> <p>2017: vormgeven 1ste gemeenschappelijk project, , brainstorm trends en ontwikkelingen</p> <p>2018: opzetten samenwerkingsverband, business model verder uitwerken, brainstorm trends en ontwikkelingen</p> <p>2019: uitvoering, , brainstorm trends en ontwikkelingen</p>
 <p>Monitoring</p>	<p>Binnen de Task Force Ecosystemen</p>
 <p>Slimme combinaties</p>	<p>Pijler Leren en werken: aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt Pijler Groene en duurzame Kempen: Kempen 2020: acties in de bouwsector</p>

ACTIECLUSTER 2: NIEUWE ECOSYSTEMEN (EN VALLEY'S)

In deze actiecluster wordt het voorbeeld uitgewerkt om de Kempen te profileren als een Health & Care Valley. Een ander nieuw ecosysteem dat zal worden opgestart is dat van de insectenkweek in het kader van biogebaseerde economie.

2.1 Kempen als Health & Care Valley

 <p>Uitdagingen</p>	<p>De Health en Care sector is in snelle evolutie waarbij naast het zorgmodel ook het ondernemerschap veel aan belang wint. Diverse initiatieven (o.a. revalidatietechnologie, gepersonaliseerde zorg, healthcare oplossingen om langer zelfstandig of ondersteund thuis te wonen...) ontplooiën zich en het is belangrijk deze maximaal te ondersteunen en te verenigen in een Kempens 'valley' verhaal (cf. Life Tech Valley in Limburg). Dit om meer slagkracht en visibiliteit te krijgen, ook internationaal.</p>
 <p>Projecten /acties</p>	<p>Creëren, faciliteren en implementeren van nieuwe ecosystemen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identificeren van gemeenschappelijke doelstellingen • Definiëren en uitvoeren van een missie, visie en actieplan • Uitbouw van een duurzaam open ecosysteem • Ontplooiën en realiseren van de samenwerkingsmodellen • Ontwikkelen en uitvoeren van een breed gamma aan co-creatie-projecten • Realiseren van een internationale dimensie • Profileren en communicatie van het nieuwe ecosysteem

 <p>Partners & aanpak</p>	<p>Ondernemerschap (Voka, ...), Postrevalidatiecentrum To Walk Again, Licalab, Janssen lab, onderzoeksinstituten (Thomas More...) ziekenhuizen, steden en gemeenten, bedrijven, dienstverleners, innovatiepark, innovatiecentra ...</p> <p>Stakeholderplatform met vertegenwoordiging van de verschillende stakeholders</p> <p>Lead: ondernemerschap Voka-KvK Kempen</p>
 <p>Slimme combinaties</p>	<p>Pijler Welzijn en zorg: zorg economie</p> <p>Pijler Leren en werken: aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt</p>

Resultaten en planning voor de actiecluster nieuwe ecosystemen

 <p>Resultaten</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ontplooiën van een stabiel stakeholderlandschap rond minstens één ecosysteem bestaande uit minstens vijf spelers uit verschillende sectoren en/of disciplines tegen einde 2018. • Realiseren van minstens één cluster 'valley' naar analogie met de aanpak in Limburg tegen uiterlijk einde 2019.
 <p>Planning</p>	<p>Ontwikkeling nieuw ecosysteem</p> <p>2016: Samenstellen stakeholderplatform, identificeren van gemeenschappelijke doelstellingen</p> <p>2017: Definiëren en uitvoeren van een missie, visie en actieplan, ontwikkelen en ontplooiën van samenwerkingsmodellen.</p> <p>2018: Ontwikkelen en uitvoeren van een breed gamma aan co-creatieprojecten</p> <p>2019: Realiseren van een internationale dimensie - profilering en communicatie van het nieuwe ecosysteem</p> <p>Health & Care Valley</p> <p>2016: Identificeren van gemeenschappelijke doelstellingen, uitwerken strategie voor de ontwikkeling van de Kempense Health & Care Valley</p> <p>2017: Vertalen in actieplan en start uitvoering</p> <p>2018: Uitvoeren actieplan</p> <p>2019: Realiseren van een internationale dimensie - profilering en communicatie van de valley</p>
 <p>Monitoring</p>	<p>Binnen de Task Force Ecosystemen</p>
 <p>Slimme combinaties</p>	<p>Pijler Leren en werken: aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt</p> <p>Pijler Groene en duurzame Kempen: acties Kempen 2020</p>

ACTIECLUSTER 3: ECOSYSTEMEN IN GROEI

In deze actiecluster wordt het voorbeeld uitgewerkt van een Manufacturing Hub. Een ander project in ontwikkeling is het ecosysteem rond diepe geothermie en warmtenetten.

3. 1 Manufacturing Hub

 <p>Uitdagingen</p>	<p>De Kempense maakindustrie staat onder druk. De secundaire sector is de belangrijkste sector in de Kempen qua bruto toegevoegde waarde (BTW). In 2013 bedroeg dit 27,4%; terwijl dit in Vlaanderen 19,6% was. Het aandeel in BTW daalt van 36,2% naar 28,9% in de periode 2003-2011 (Vlaanderen: daling van 23,7% naar 19,5%).</p> <p>Dit maakt de Kempense economie bijzonder conjunctuurgevoelig. Grote bedrijven bouwen hun activiteiten af (cf. Philips, Heinz, Bosal...). De uitdaging is de bestaande competenties maximaal in te zetten om nieuwe initiatieven alle mogelijke kansen te geven. Een voorbeeld hiervan is de ontwikkeling van de Open Manufacturing Campus (OMC) op de site van Philips in Turnhout. De OMC wil een hub zijn waar innovatieve maakbedrijven zich vestigen en waar nieuwe ecosystemen ontstaan, alsook een virtuele community. Technologieën die momenteel geïdentificeerd zijn, zijn hoge precisie-activiteiten, elektrische energiedragers, medische apparaten, 3D Printing. In het bijzonder kan OMC begeleiding aanbieden in het opschalen van productie. Bedrijven hebben er toegang tot een breed gamma aan meet- en testapparatuur, engineering en productie-advies, deelname aan nieuwe productie-concepten en de valorisatie van die concepten.</p>
 <p>Projecten /acties</p>	<p>Faciliteren, ondersteunen en sturen van het ecosysteem in groei:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uitbouw van een duurzaam open ecosysteem • ontplooiën en realiseren van samenwerkingsverbanden • ontwikkelen en uitvoeren van een breed gamma aan co-creatie-projecten • creëren van een internationale dimensie • realiseren van een succesvol businessmodel • profilering en communicatie van het ecosysteem
 <p>Partners & aanpak</p>	<p>OMC, Philips Innovative Applications, Flanders' Make, SPK, Voka Kempen, IOK, Waterstofnet ...</p> <p>Stakeholderplatform met vertegenwoordiging van de verschillende stakeholders</p> <p>Lead: OMC met actieve betrokkenheid van de partners</p>
 <p>Slimme combinaties</p>	<p>Pijler Ruimte om te ondernemen en mobiliteit: innovatie (Campina)</p> <p>Pijler Leren en werken: aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt</p> <p>Pijler Groene en duurzame Kempen: acties geothermie</p>

Resultaten en planning voor de actiecluster 'ecosystemen in groei'

 <p>Resultaten</p>	<p>Realiseren van minstens 1 duurzaam open innovatie-innovatiesysteem tegen einde 2019</p>
 <p>Planning</p>	<p>2016: Actieplan uitbouw duurzaam ecosysteem (business model) – verstevigen samenwerkingsverband</p> <p>2017: Ontwikkelen en uitvoeren brede waaier aan co-creatieprojecten, profilering en communicatie van het ecosysteem</p> <p>2018: Ontwikkelen en uitvoeren brede waaier aan co-creatieprojecten, profilering en communicatie van het ecosysteem, uitbouw internationale dimensie</p> <p>2019: Consolidatie</p>

 Monitoring	Binnen de Task Force Ecosystemen
--	----------------------------------

ACTIECLUSTER 4: AANSLUITING BIJ BESTAANDE INITIATIEVEN

Belangrijk is dat bovenvermelde ecosystemen aansluiting vinden bij initiatieven buiten de Kempen (regionaal en internationaal). Dit is een taak voor ieder van de verschillende categorieën van ecosystemen (opportunity, nieuw en groei). Daarnaast zijn er in de Kempen ook initiatieven en spelers die vanuit hun eigenheid best aansluiten bij bestaande of nieuwe initiatieven buiten de Kempen.

Hieronder wordt het voorbeeld Logistiek uitgewerkt. Een andere opportunity ligt in de cluster 'Food' van Flanders Food.

4.1 Voorbeeld Logistiek

 Uitdagingen	De logistieke sector is één van de strategische sectoren voor Vlaanderen (en de Kempen). Deze speerpuntcluster gaat getrokken worden door VIL (Vlaams Instituut Logistiek). Binnen deze speerpuntcluster wordt gestreefd naar meer samenwerking tussen bedrijven, kennisinstellingen en andere actoren met het oog op innovaties gericht op de (snel evoluerende) markten. Mogelijke domeinen zijn: digital logistics, zero packaging en circulaire economie.
 Projecten /acties	<ul style="list-style-type: none"> • Identificeren van relevante gemeenschappelijke thema's voor de Kempense stakeholders • Integreren van deze thema's in de speerpuntclusterinvulling en – werking • Betrokkenheid in de agendasetting van VIL
 Partners & aanpak	Logistieke bedrijven en logistieke opdrachtgevers dienen aansluiting te zoeken bij de speerpuntcluster logistiek van het Vlaams Instituut van de Logistiek (VIL) Stakeholderplatform onder leiding van Voka

Resultaten en planning voor de actiecluster 'aansluiting bij bestaande clusterinitiatieven'

 Resultaten	Minstens 20 Kempense bedrijven laten aansluiten bij initiatieven buiten de Kempen tegen einde 2019.
 Planning	2016: Opvolgen (speerpunt)clusterontwikkelingen op Vlaams (Europees) niveau – identificeren opportunity voor Kempense stakeholders – Kempense thema's introduceren in speerpuntcluster 2017: Betrokkenheid en partnerschap in speerpuntclusters 2018: Partnerschap in speerpuntclusters 2019: Partnerschap in speerpuntclusters
 Monitoring	Binnen de Task Force Ecosystemen
 Slimme combinaties	Pijler Ruimte om te ondernemen en mobiliteit: innovatie (Campina) Pijler Leren en werken: aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt

LUIK KMO's

Trekker: Unizo

ACTIECLUSTER 5: ONDERNEMERSCHAP STIMULEREN

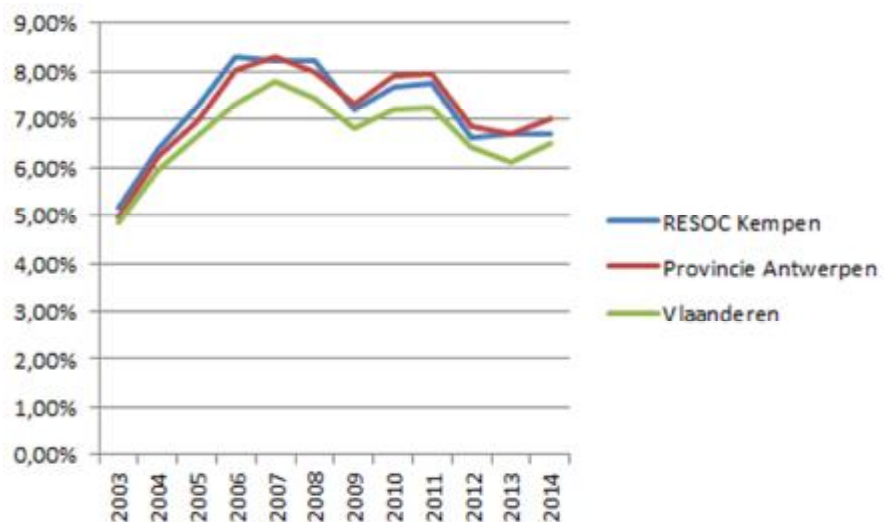

Uitdagingen

1. Quasi geen werkzoekenden worden starter in de Kempen. Wat zijn hiervan de oorzaken? Waarom zetten werkzoekenden niet de stap naar een zelfstandige activiteit?

In 2014 waren er in de regio 2.214 starters, een lichte stijging (1%) t.a.v. 2013. Het aandeel zelfstandigen lag op 1.373. Dit is het hoogste aantal sinds 2006.

De oprichtingsratio² blijft in de Kempen de laatste jaren quasi constant op 6,7%, terwijl deze in Vlaanderen en de provincie Antwerpen wel toeneemt.

Figuur: overzicht oprichtingsratio, 2003-2014 (bron: lokale statistieken – verwerking RESOC Kempen)

De meeste begeleidingsprojecten (o.a. starterslabo, Maak werk van je eigen zaak) worden uitgerold in de stad Antwerpen. We stellen vast dat er te weinig inspanningen in de Kempen gebeuren.

2. We stellen reeds jaren vast dat de dienstensectoren een kleiner aandeel hebben in het BBP (bruto binnenlands product) van de Kempen dan in Vlaanderen. In totaal maakt de tertiaire sector nu 37,54% van het Kempense BBP. De landbouw en de secundaire sector zijn daarentegen oververtegenwoordigd. Dit laatste maakt dat de Kempense economie sterk afhankelijk is van de vrij conjunctuurgevoelige industriële sectoren. Een belangrijke reden om het groeipotentieel van de dienstensectoren in de regio te onderzoeken.

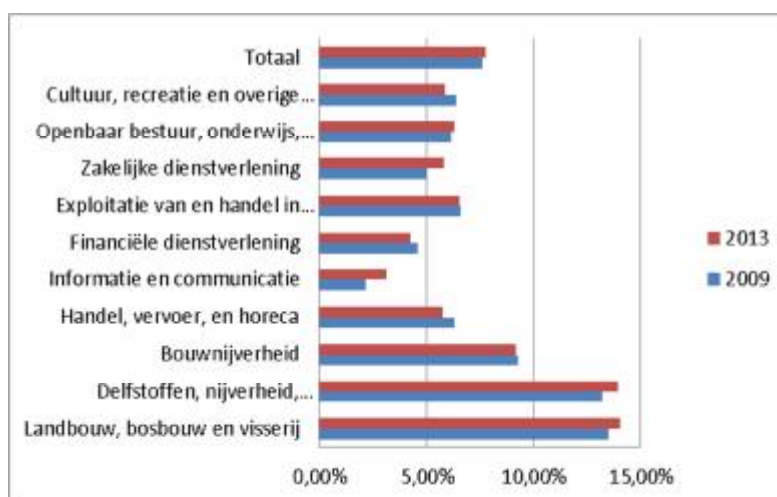
De tertiaire sector is erg versnipperd. We hebben weinig kennis van het dienstenaanbod in de regio (sterktes, zwaktes, evoluties, uitdagingen), alsook weinig zicht op nieuwe segmenten die zich ontwikkelen, zoals bijvoorbeeld freelance dienstverleners. Dit maakt analyse noodzakelijk. In het bijzonder willen we daarbij focussen op de B2B diensten. Hieronder wordt verstaan: alle business to business diensten die niet rechtstreeks aan productie gekoppeld

² Aantal oprichtingen in percent van het aantal actieve ondernemingen

zijn, zoals vrije beroepen (27.000 in de Kempen), boekhoudkantoren, sociale secretariaten, ICT dienstverlening, enz.

	aandeel in totale Kempense bruto toegevoegde waarde				
	2009	2010	2011	2012	2013
Landbouw, bosbouw en visserij	1,68%	2,06%	1,45%	1,72%	1,91%
Primaire sector	1,68%	2,06%	1,45%	1,72%	1,91%
Delfstoffen, nijverheid, energie, water en afvalbeheer	35,49%	34,32%	35,45%	36,81%	36,05%
Bouwnijverheid	7,97%	7,70%	8,14%	7,86%	7,43%
Secundaire sector	43,46%	42,02%	43,59%	44,68%	43,48%
Handel, vervoer, en horeca	18,57%	18,64%	16,96%	16,17%	16,20%
Informatie en communicatie	0,95%	1,15%	1,14%	1,19%	1,35%
Financiële dienstverlening	1,85%	2,04%	1,94%	1,82%	1,89%
Exploitatie van en handel in onroerend goed	7,70%	7,64%	7,61%	7,34%	7,33%
Zakelijke dienstverlening	9,02%	9,71%	10,55%	10,16%	10,78%
Tertiaire sector	38,09%	39,18%	38,20%	36,69%	37,54%
Openbaar bestuur, onderwijs, gezondheidszorg en maatsch	15,31%	15,33%	15,38%	15,55%	15,74%
Cultuur, recreatie en overige diensten	1,47%	1,41%	1,39%	1,37%	1,34%
Quartaire sector	16,77%	16,74%	16,77%	16,91%	17,07%
TOTAAL	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Figuur: aandeel sectoren in totale Kempense bruto toegevoegde waarde (bron: NBB)

Figuur: evolutie van het aandeel van de bruto toegevoegde waarde van Kempense sectoren in de economische activiteit van Vlaanderen (bron: NBB)

Doelen

- Verhogen aantal werkzoekenden dat starter wordt in de regio Kempen.
- Diensten (B2B) in de Kempen in kaart brengen en aanwakkeren.

Ambitie

- De oprichtingsratio stijgt de komende jaren en houdt minimaal gelijke tred met het provinciale niveau (7% in 2014).
- Een totaalbeeld hebben van het dienstenaanbod voor de Kempen en aangepaste programma's uitwerken om groei te ondersteunen.

Projecten/acties

- Werkzoekenden begeleiden in traject naar ondernemerschap:
 - Sensibiliseringacties via alle kanalen die werkzoekenden bereiken (o.a. VDAB), ook bij sluiting bedrijven
 - Coaching van eerstelijnsmedewerkers van VDAB, Unizo... zodat

	<p>zij oog hebben voor ondernemerscompetenties/-potentieel bij werkzoekenden</p> <ul style="list-style-type: none"> o Langlopende begeleidingstrajecten uitrollen in de Kempen (o.a. ESF-project 'Maak werk van je Zaak', projecten Starterslabo) • Diensten (B2B): aanbod in kaart brengen. Strategie ontwikkelen om het dienstenaanbod te bevorderen in samenspraak met regionale partners. Dit betekent o.a. onderzoek hoe de resultaten gebruikt kunnen worden in de ecosysteemoefening.
 Partners & aanpak	<ol style="list-style-type: none"> 1. Unizo (startersdienst), Syntra (opleiding bedrijfsbeheer), VDAB, Starterslabo, provincie Antwerpen 2. Studiedienst Unizo
 Resultaten	<p>Begeleiding werkzoekenden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sensibiliseringsacties werkzoekenden VDAB: bereik 200 geselecteerde werkzoekenden voor 2017 en 2018 • Langlopende begeleidingstrajecten: 15 voor 2017, 15 voor 2018 <p>Diensten: Een regioanalyse van B2B-aanbod in de Kempen en groeistrategie</p>
 Planning	<p>2016</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beslissing inzake uitrol begeleidingsproject werkzoekenden tot starter in de Kempen (ESF-project: Maak werk van je zaak) • Onderzoeksproject B2B diensten definiëren met Unizo studiedienst, opstart onderzoek (fase 1: bestaande situatie in kaart brengen) <p>2017</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opstart begeleidingsproject werkzoekenden in de Kempen • Opstart fase 2: groeistrategie ontwikkelen <p>2018 - 2019:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren begeleidingsproject werkzoekenden in de Kempen • Uitrol regionale strategie
Middelen/inzet team	<p>Selectie van werkzoekenden (opdracht VDAB): 1 VTE per jaar</p> <p>Begeleiding van werkzoekenden bij opstart bedrijf (businessplan, marketingstrategie) (opdracht Unizo): ½ VTE op jaarbasis</p>
 Monitoring	<p>Unizo rapporteert aan de Task Force Streekplatform Kempen</p>
 Slimme combinaties	<p>Pijler Leren en Werken: sterke regionale arbeidsmarkt</p>

ACTIECLUSTER 6: STERKE INNOVATIEVE KMO's

 Uitdagingen	<ul style="list-style-type: none"> • Zijn Kempense KMO-ondernemers klaar voor het ondernemen van de toekomst? Bijvoorbeeld toekomstige functies van winkelen, nieuwe logistiek, sharing economy?... • KMO's maken nu weinig gebruik van het bestaande ondersteuningsinstrumentarium inzake innovatie. In het algemeen zijn grote bedrijven innovatiever dan KMO's. Dit is een pijnpunt.
 Doelen	<ul style="list-style-type: none"> • Innovatiegraad van KMO's verhogen • Regionale aanpak ontwikkelen om KMO's toe te leiden naar subsidiemogelijkheden

 <p>Ambitie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kempense KMO's vinden vlot hun weg naar het Vlaamse instrumentarium. • Onder de Kempense KMO's zijn verschillende excellente innoveerders, die een koploperspositie innemen in Vlaanderen.
 <p>Projecten/ acties</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Begeleiding van Kempense KMO's naar 'toekomst-ondernemen'. Thema's kunnen bijvoorbeeld zijn de positie van de Kempense KMO in 3D-printing, e-commerce, sharing economy enz. • 'De Makers': vernieuwende handgedreven activiteiten in de regio in kaart brengen. Wie zijn 'De makers' in de Kempen? Wat is hun economische waarde? Wat zijn hun noden en behoeften? • Regionaal actieplan uitwerken om het innovatievermogen van KMO's te verhogen. Dit in samenspraak met het Innovatiecentrum Antwerpen en de Kempense Innovatieraad (KIR). • Toeleiding KMO's door Unizo naar ecosystemen en andere streekprojecten. • VITO raadpleegt werkgeversorganisaties bij selectie sectoren in VITO's KMO-werking. Dit moet leiden tot proefprojecten op maat van Kempense KMO's.
 <p>Partners & aanpak</p>	<p>Unizo, Innovatiecentrum Antwerpen, Voka, leden van de Kempense Innovatieraad, provincie Antwerpen</p>
 <p>Resultaten</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Regioanalyse 'De Makers' • Bereik Kempense ondernemers via evenementen en persoonlijke contacten: 500 per jaar. • 50 begeleidingen van KMO's door het Innovatiecentrum Antwerpen • 10 toeleidingen van KMO's naar ecosystemen • 1 nieuw Kempens proefproject i.s.m. VITO
 <p>Planning</p>	<p>2016: Regioanalyse 'De Makers', afsprakenkader met VITO over KMO-werking, gerichte toeleiding naar ecosystemen</p> <p>2017-2019: Gerichte toeleiding van KMO's naar ecosystemen, Uitwerken regionale strategie 'sterke innovatieve Kempense KMO's'</p>
 <p>Monitoring</p>	<p>Unizo rapporteert aan de Task Force Streekplatform Kempen</p>
 <p>Slimme combinaties</p>	<p>Pijler Ondernemen, innoveren en internationaliseren: ecosystemen</p> <p>Pijler Ruimte om te ondernemen en mobiliteit: kwalitatief acquisitie- en onthaalbeleid</p> <p>Pijler Leren en werken: aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt</p>